

การพัฒนากิจกรรมตามแนวคิดสตอรีไลน์
เพื่อส่งเสริมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม: ภาษาญี่ปุ่น*

THE DEVELOPMENT OF ACTIVITIES BASED ON THE STORYLINE
APPROACH TO PROMOTE INTERCULTURAL COMMUNICATION:
JAPANESE LANGUAGE

นิคม กงนะ¹, อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์² และ ศิริรัตน์ ศรีสอาด³

Nikhom Kongna¹, Udomluk Koolsriroj² and Sirirat Srisa-ard³

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹⁻³Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author's Email: nikhom.ko@ku.th

วันที่รับบทความ : 7 กรกฎาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 12 กรกฎาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 14 กรกฎาคม 2568

Received 7 July 2025; Revised 12 July 2025; Accepted 14 July 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรีไลน์ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรีไลน์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนภาษาญี่ปุ่น โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน 2) แบบบันทึกการเรียนรู้และแบบประเมินความสามารถทางภาษาและความสามารถทาง

Citation:

* นิคม กงนะ, อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ และ ศิริรัตน์ ศรีสอาด. (2568). การพัฒนากิจกรรมตามแนวคิดสตอรีไลน์ เพื่อส่งเสริมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม: ภาษาญี่ปุ่น. วารสารสหศาสตร์การพัฒนสังคม, 3(4), 292-306.

Nikhom Kongna, Udomluk Koolsriroj and Sirirat Srisa-ard. (2025). The Development Of Activities Based On The Storyline Approach To Promote Intercultural Communication: Japanese Language.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(4), 292-306.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

วัฒนธรรม 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.38) 2) ผลการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และมีผลการประเมินความสามารถทางภาษาและความสามารถทางวัฒนธรรมในระดับดีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.67)

คำสำคัญ: ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น, สตอรี่ไลน์, การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

Abstract

This research aimed to: 1) develop Japanese language and culture learning activities based on the storyline approach; 2) examine the outcomes of implementing the storyline-based learning activities; and 3) investigate students' satisfaction with the learning activities. The target group consisted of 12 Grade 11 students in the Japanese language program at Sathreepasertsin School, Trat Province, selected through purposive sampling. The research instruments included: 1) four learning activity plans; 2) learning journals and language and cultural competence assessment forms; 3) an achievement test; and 4) a satisfaction questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The results revealed that: 1) the appropriateness of the learning activity plans was rated at the highest level ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.38); 2) after implementing the plans, 6 students (50%) achieved the post-test criteria of 80%, and 8 students (66.67%) demonstrated language and cultural competence at a good level or above; and 3) students' satisfaction with the learning activities was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.67).

Keywords: Japanese language and culture, Storyline, Intercultural communication

บทนำ

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีความมั่งคั่ง ร่ำรวยทางเศรษฐกิจและมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีจึงมีบริษัทและองค์กรต่าง ๆ มากมายจากทั่วโลกที่ต้องการร่วมงานกับชาวญี่ปุ่นหรือผู้ที่มีความรู้ภาษาญี่ปุ่น การเรียนรู้และมีทักษะภาษาญี่ปุ่นจึงช่วยให้โอกาสในการทำงานเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย (สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564) หรือบางคนอาจเรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อเข้าถึงวัฒนธรรมญี่ปุ่น แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนภาษาญี่ปุ่นก็ล้วนมีประโยชน์และช่วยให้พัฒนาตนเองในหลาย ๆ ด้าน

การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น มีปัญหาและข้อจำกัดอยู่หลายประการ แก้วกัลยาณี ใจสมัคร และณิรดา เวชญาลักษณ์ (2565) กล่าวถึงอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นไว้ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ ปัญหาจากตัวผู้เรียนเองที่ขาดแรงจูงใจในการเรียนเนื่องจากขาดเป้าหมายในการเรียน และปัญหาจากครูผู้สอนที่เกิดจากการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ ศิริรัตน์ ปิงเมือง และคณะ (2564) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการสอนภาษาญี่ปุ่นไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพจะช่วยพัฒนาทักษะภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนได้ ตรงกับผลการศึกษาของวรรณิษา ไวยฉายี (2563) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตรงความต้องการของผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น เช่น การใช้บทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สตอรีไลน์ (Storyline) เป็นต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของสาธิมา ทองขุนวงศ์ (2562) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานจากการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ส่งเสริมความมั่นใจในการใช้ภาษาสื่อสารของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาญี่ปุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด พบว่านักเรียนใช้เหตุผลหรือบริบททางวัฒนธรรมไทยเป็นพื้นฐานในการใช้ภาษาญี่ปุ่น เช่น การทักทายเมื่อเจอกันด้วยการถามคำถาม “ทานข้าวหรือยัง” แทนการทักทายตามเวลาตามมารยาทของชาวญี่ปุ่น หรือการตอบปฏิเสธคำเชิญชวนโดยใช้คำ

ว่า “ไม่” อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งตรงข้ามกับวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นที่มักจะตอบปฏิเสธแบบอ้อม ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ในการใช้ภาษาญี่ปุ่นสื่อสาร นักเรียนมักจะแปลหรือเปลี่ยนประโยคในภาษาไทยไปเป็นภาษาญี่ปุ่นโดยไม่ได้คำนึงถึงบริบทการใช้ภาษาเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการใช้ภาษาหรือขาดการฝึกฝนการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง (สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข, 2562) ดังนั้นเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการใช้ภาษาญี่ปุ่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ครูผู้สอนจึงควรส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาที่ถูกต้องในสถานการณ์ที่เหมาะสม

ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ (Storyline Approach) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โครงการห้องเรียนพิเศษทางภาษา (ภาษาญี่ปุ่น) โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรีไลน์
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรีไลน์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรีไลน์

การทบทวนวรรณกรรม

1. การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Intercultural Communication) เป็นกระบวนการที่บุคคลจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีปฏิสัมพันธ์กันผ่านการใช้ภาษา พฤติกรรม หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างด้านค่านิยม ความเชื่อ ระบบความคิด และบริบททางสังคม อาจเป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสื่อสาร (Samovar & McDaniel, 2013) การศึกษาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจึงมีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยเฉพาะในโลกยุคปัจจุบันที่การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนจากวัฒนธรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง และยังเป็นแนวทางในการปรับตัวเพื่อสื่อสารและทำงาน

ร่วมกับผู้คนที่ต่างวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ (นฤมล ภมรมาศ, 2567) ในบริบทของวัฒนธรรมญี่ปุ่นถือเป็นวัฒนธรรมที่ให้คุณค่าแก่ความสุภาพ และการไม่แสดงออกอย่างเด่นชัด

ดังนั้นผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำเป็นต้องเข้าใจรูปแบบการสื่อสารของเจ้าของภาษา เพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดและสามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสมในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง (สรลันนท์ ภูมิชีษานันท์, 2559)

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้สามารถรับรู้และตีความพฤติกรรมการสื่อสารทั้งในเชิงวัจนภาษาและอวัจนภาษาได้อย่างเหมาะสมภายใต้บริบทวัฒนธรรมเป้าหมาย โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสารในสถานการณ์จำลองทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถเสริมสร้างความเข้าใจและลดปัญหาการสื่อสารผิดพลาดอันเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดสตอรีไลน์ (Storyline Approach) เป็นวิธีการสอนที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย Steve Bell และ Sallie Harkness นักการศึกษาชาวสกอตแลนด์ (Dini Afifah, 2023) โดยวิธีการสอนแบบสตอรีไลน์ (Storyline) เกิดจากคำในภาษาอังกฤษ 2 คำ คือคำว่า story (เรื่องราว) และคำว่า line (เส้นทาง) ดังนั้น storyline จึงหมายถึง วิธีการสอนที่ใช้เส้นทางเดินของเรื่องราว หรือการดำเนินเรื่องราวที่เรียงร้อยต่อกันเป็นลำดับ และมีการใช้คำถามเพื่อนำผู้เรียนไปยังไปตามเส้นทางเรื่องที่ครูผู้สอนวางแผนไว้ (จิตราวดี เกิดศิริ, 2566)

การจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์จะเริ่มต้นจากการกำหนดหัวเรื่องหรือเลือกเรื่องที่จะสอนผู้เรียนแล้วนำมาสร้างเป็นเรื่องราว ตั้งคำถามนำเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้และประสบการณ์ในการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดกรอบของเส้นทางเดินเรื่องและเวลาของกิจกรรมให้ผู้เรียนอย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับเรื่องที่จัดการเรียนรู้ (ภาสกร บุตรศรี, 2563) มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ฉาก (Setting) ได้แก่สถานที่หรือภาพกว้าง ๆ ที่ เป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของตัวละครในเรื่องนั้น ๆ สถานที่อาจจะเป็นการกำหนดตามเรื่องที่สร้างขึ้น

2. ตัวละคร (Character) ตัวละครที่สร้างขึ้นจะต้องมีความกลมกลืนสัมพันธ์กับฉาก และคำนึงอยู่เสมอว่า ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมอยู่ในเรื่องที่เรียนด้วยเสมอ โดยผู้เรียนจะมีฐานะเป็นตัวละครหนึ่งของเรื่องและมีบทบาทในการเดินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

3. การดำเนินชีวิต (Way of Life) คือ การนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ในชีวิตจริง มาผสมผสานเข้ากับเนื้อหาการเรียนรู้ในรูปแบบของเรื่องราวเพื่อให้ผู้เรียนสัมผัสประสบการณ์เสมือนจริงที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันโดยปกติของตัวละคร

4. เหตุการณ์หรือปัญหาที่ต้องแก้ไข ได้แก่เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาในความเป็นจริงที่ตัวละครต้องเผชิญ หรือเป็นการสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนฝึกแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่าวิธีสอนแบบสตอรีไลน์ คือการนำเรื่องราวหรือเหตุการณ์มาเป็นแกนหลักในการจัดการเรียนรู้โดยผูกเนื้อหาต่างๆ เข้ากับเรื่องราวที่น่าสนใจ ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต และเหตุการณ์หรือปัญหาที่รอการแก้ไขโดยแต่ละองค์ประกอบถูกร้อยเรียงเข้าด้วยกันโดยใช้คำถามนำ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้และประสบการณ์ในการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **รูปแบบการวิจัย** การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) มุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสตอรีไลน์ (Storyline Approach) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในภาษาญี่ปุ่น โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังเรียน (One Group Posttest Only Design)

2. **กลุ่มเป้าหมาย** ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โครงการห้องเรียนพิเศษทางภาษา (ภาษาญี่ปุ่น) โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบตามแนวคิดสตอรีไลน์
- 3.2 แบบบันทึกการเรียนรู้และแบบประเมินความสามารถภาษาและวัฒนธรรม
- 3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
- 3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้

4. การสร้างเครื่องมือ

4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดสตอรีไลน์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

4.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวคิดและองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์ โดยจะต้องคำนึงถึง 4 องค์ประกอบหลัก คือ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต และเหตุการณ์หรือปัญหาที่รอการแก้ไข

4.3 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสตอรีไลน์ และสร้างแบบบันทึกการเรียนรู้และแบบประเมินความสามารถภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น ประกอบด้วยหัวข้อการประเมินความสามารถทางภาษาและแบบประเมินความสามารถทางวัฒนธรรม ซึ่งปรับปรุงจาก The Japan Foundation (2014) และ Byram (1997)

4.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และสร้างแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา และด้านครูผู้สอน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรม รวมถึงวิธีการและเกณฑ์การวัดประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.2 ประเมินความสามารถทางภาษาและความสามารถทางวัฒนธรรมในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 ครั้ง โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติที่กำหนดไว้และแปลผล

5.3 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 กิจกรรม โดยใช้แบบทดสอบ ข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปประเมินค่าทางสถิติ

5.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งสุดท้าย แล้วนำไปวิเคราะห์ผลและแปลผล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์คุณภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแบบประเมินความสามารถทางภาษาและวัฒนธรรม เพื่อเปรียบเทียบคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์ ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง โฮมสเตย์ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน ได้แก่ 1) เรื่องบ้านของคนญี่ปุ่น 2) เรื่องออกไปนอกบ้าน 3) เรื่องซื้อของ และ 4) เรื่องไปเที่ยว โดยทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีผลการพิจารณาความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น จำนวน 5 ท่าน ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.38)

2. ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ลำดับ	ผลการทดสอบหลังเรียน		รวม (40 คะแนน)	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
	ด้านภาษา (20 คะแนน)	ด้านวัฒนธรรม (20 คะแนน)			
1.	9	13	22	55.00	
2.	16	18	34	85.00	ผ่าน
3.	11	13	24	60.00	
4.	9	12	21	52.50	
5.	11	13	24	60.00	
6.	18	19	37	92.50	ผ่าน
7.	16	17	33	82.50	ผ่าน

ลำดับ	ผลการทดสอบหลังเรียน		รวม (40 คะแนน)	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
	ด้านภาษา (20 คะแนน)	ด้านวัฒนธรรม (20 คะแนน)			
8.	10	12	22	55.00	
9.	10	16	26	65.00	
10.	16	17	33	82.50	ผ่าน
11.	18	18	36	90.00	ผ่าน
12.	15	17	32	80.00	ผ่าน
$\bar{X}$	13.25	15.42	28.67		
S.D.	3.55	2.61	6.02		

***เกณฑ์ผ่านตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

จากตาราง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม
คิดสตอรี่ไลน์ พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไปจำนวน 6 คน
คิดเป็นร้อยละ 50 นักเรียนมีผลคะแนนการทดสอบหลังเรียนรวมทั้งสองด้านสูงสุด 37 คะแนน
(ร้อยละ 92.50) และคะแนนรวมต่ำสุด 21 คะแนน (ร้อยละ 52.50)

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถทางภาษาและความสามารถโดยการตรวจและ
วิเคราะห์จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินความสามารถทางภาษาและความสามารถทาง
วัฒนธรรมโดยการตรวจจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ลำดับ	กิจกรรมที่ 1 (40 คะแนน)		กิจกรรมที่ 2 (40 คะแนน)		กิจกรรมที่ 3 (40 คะแนน)		กิจกรรมที่ 4 (40 คะแนน)		รวม 160 คะแนน	ร้อยละ	คะแนน เฉลี่ยรวม 4 กิจกรรม	แปลผล
	ภาษา (20)	วัฒนธรรม (20)	ภาษา (20)	วัฒนธรรม (20)	ภาษา (20)	วัฒนธรรม (20)	ภาษา (20)	วัฒนธรรม (20)				
1	5	15	5	10	5	10	5	10	65	40.63	16.25	พอใช้
2	15	15	20	16	10	17	10	17	120	75.00	30	ดี
3	5	13	5	10	5	10	5	10	63	39.38	15.75	พอใช้
4	5	10	5	10	5	10	5	10	60	37.50	15	พอใช้

ลำดับ	กิจกรรมที่ 1 (40 คะแนน)		กิจกรรมที่ 2 (40 คะแนน)		กิจกรรมที่ 3 (40 คะแนน)		กิจกรรมที่ 4 (40 คะแนน)		รวม 160 คะแนน	ร้อยละ ร้อยละ 4	คะแนนเฉลี่ยรวม เฉลี่ยรวม 4 กิจกรรม	แปลผล
	ภาษา (20)	วัฒนธรรม (20)	ภาษา (20)	วัฒนธรรม (20)	ภาษา (20)	วัฒนธรรม (20)	ภาษา (20)	วัฒนธรรม (20)				
5	10	17	15	15	10	17	10	16	110	68.75	27.5	ดี
6	20	18	20	16	20	17	19	18	148	92.50	37	ดีเยี่ยม
7	15	18	15	16	20	14	15	19	132	82.50	33	ดีเยี่ยม
8	5	15	5	14	5	17	5	17	83	51.88	20.75	พอใช้
9	10	18	10	15	15	16	10	16	110	68.75	27.5	ดี
10	20	18	20	18	20	16	20	20	152	95.00	38	ดีเยี่ยม
11	15	17	15	16	10	17	10	16	116	72.50	29	ดี
12	15	17	20	16	10	18	19	17	132	82.50	33	ดีเยี่ยม
$\bar{X}$	11.67	15.92	12.92	14.33	11.25	14.92	11.08	15.50				
S.D.	5.77	2.47	6.56	2.77	6.08	3.12	5.82	3.53				

***เกณฑ์ผ่านระดับดีขึ้นไป

จากตาราง พบว่า จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถทางภาษา และความสามารถทางวัฒนธรรมในระดับดีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินสูงสุดมีคะแนนเฉลี่ย 38 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 95

3. ผลศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม ญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสตอรี่ไลน์

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.58	0.67	มากที่สุด
ด้านเนื้อหารายวิชา	4.51	0.69	มากที่สุด
ด้านครูผู้สอน	4.63	0.64	มากที่สุด

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.57	0.67	มากที่สุด

จากตาราง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจด้านครูผู้สอนในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.67) และด้านเนื้อหารายวิชาในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์ มีลักษณะเด่นคือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบริบทวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ชัดเจน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้เป็นอย่างดี ผู้ยังเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์สำนวน และโครงสร้างประโยคผ่านองค์ประกอบของสตอรี่ไลน์ทำให้เข้าใจความหมายและใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น (Mochizuki & Hu, 2017) นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบด้วยสตอรี่ไลน์ยังกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้ฟังและสถานการณ์ทางวัฒนธรรมนั้น ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Richards, 2008) รวมถึงพัฒนาความสามารถในการปรับตัวเพื่อสื่อสารในบริบทข้ามวัฒนธรรมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของความสามารถในการสื่อสารเชิงวัฒนธรรม (Byram, 1997)

2. ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมพบว่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50 สะท้อนข้อจำกัดของเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งสูงมากเมื่อเทียบกับความซับซ้อนของภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา แม้ว่ากิจกรรมสตอรี่ไลน์จะส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาและวัฒนธรรมได้ชัดเจน แต่เกณฑ์ดังกล่าวซึ่งอิงมาตรฐานการประกันคุณภาพของโรงเรียนอาจไม่สอดคล้องกับศักยภาพจริงของผู้เรียน จึงควรพิจารณาปรับเกณฑ์ประเมินให้เหมาะสมกับบริบทและระดับความสามารถของผู้เรียน (Richards, 2008)

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถทางภาษาและความสามารถในการตรวจและวิเคราะห์จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ มีส่วนส่งเสริมทักษะภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นของผู้เรียน โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม เนื่องจากความใกล้เคียงระหว่างวัฒนธรรมไทยและญี่ปุ่นที่ช่วยลดอุปสรรคด้านทัศนคติ และเพิ่มการยอมรับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา (Befu, 2001) ขณะเดียวกันก็พบข้อจำกัดจากความแตกต่างด้านพื้นฐานทางภาษาในกลุ่มผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อการถ่ายโยงความรู้ด้านวัฒนธรรมสู่การใช้ภาษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของวรท ดันติเวชวุฒิกุล (2565) เรื่องผู้เรียนระดับต้นมีข้อจำกัดด้านการใช้ภาษาญี่ปุ่นมากกว่าระดับกลางและสูง

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยกิจกรรมที่ออกแบบตามแนวคิดสตอรี่ไลน์ช่วยพัฒนาความสามารถด้านภาษาและวัฒนธรรมของผู้เรียนผ่านสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียงชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อสื่อสารได้ดีขึ้น และเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ต่อไป (พิชามณญ์ ผิวนอนดี, 2565) อีกทั้งกิจกรรมยังส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับแนวทาง Active Learning ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นหลัก (ธนกร หงษ์วิหค, 2565) นอกจากนี้จากการตรวจแบบสอบถามปลายเปิดยังได้รับความคิดเห็นเชิงบวก เช่น “ครูสอนไม่เครียด ไม่อึดอัด” และ “ชอบบรรยากาศในห้องเรียน” เป็นต้น สะท้อนให้เห็นว่าครูและบรรยากาศในห้องเรียนมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้และบรรยากาศที่ผ่อนคลายช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบตามแนวคิดสตอรี่ไลน์มีส่วนช่วยส่งเสริมการพัฒนาของผู้เรียนทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏผลลัพธ์เด่นชัดกว่าด้านภาษา สะท้อนถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมในระดับที่น่าพึงพอใจ แต่ทั้งนี้ควรพิจารณาปรับเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนมากขึ้น เพื่อเสริมแรงจูงใจและสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเรียนรู้วัฒนธรรมของบุคคลอื่นควรเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจและความเคารพซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายให้ชัดเจนถึงความสำคัญของการเคารพและให้เกียรติแก่ทุกวัฒนธรรม

2. ครูผู้สอนต้องอธิบายและถ่ายทอดให้ครบถ้วน เนื่องจากเนื้อหาบทเรียนบางส่วนยังยากต่อการทำความเข้าใจสำหรับนักเรียนที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นเชิงลึกที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาและใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ในสตอรีไลน์ เช่น แบบสอบถามวัดแรงจูงใจ แบบทดสอบความเข้าใจวัฒนธรรม ฯลฯ เพื่อให้การวิเคราะห์ผลการวิจัยมีความลึกซึ้งและครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- แก้วกัลยาณิ ใจสมัคร และณิรดา เวชญาลักษณ์. (2565). การศึกษาสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น. ใน เขตภาคเหนือ. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(5), 170-183.
- จิตราวดี เกิดศิริ. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการวิเคราะห์วรรณคดีด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธนกร หงษ์วิหค. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นฤมล ภูมิมาศ. (2567). การศึกษาปัญหาในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในสถานประกอบการ ญี่ปุ่นแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกของประเทศไทย. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิชามณญ์ ผิวอ่อนดี. (2565). ผลของการใช้เทคนิค Storyline และนิทานพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาสกร บุตรศรี. (2563). กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัล เรื่อง การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมประชาชนิเวศน์ กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ธุรกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา. สาขาธุรกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรท ตันติเวชวุฒิกุล. (2565). การศึกษาทัศนคติ แรงจูงใจ และความวิตกกังวลในการอ่านภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาชาวไทยวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณิษา ไวยฉายี. (2563). ความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น: กรณีศึกษาศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารญี่ปุ่นศึกษาสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 37(2), 51-66.
- ศิริรัตน์ ปิงเมือง และคณะ. (2564). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น โดยบูรณาการ แนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เชิงสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 32 (2), 151.
- สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). ข้อดีของการเรียนภาษาญี่ปุ่น. โรงเรียนสอนภาษาสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระบรมราชูปถัมภ์. เรียกใช้เมื่อ 11 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.school.ojsat.or.th/japan-learning-japanese/>

- สร้อยรัตน์ ภูมิขิษานันท์. (2559). การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างผู้เรียนชาวไทยและผู้สอนชาวสเปนในชั้นเรียนภาษาสเปนในประเทศไทย. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสเปน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาธิตา ทองขุนวงศ์. (2562). การศึกษาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน, 34 (1), 175.
- สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข. (2562). การพัฒนาทักษะการฟัง - พูดภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ. วารสารญี่ปุ่นศึกษาสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 36 (1), 117.
- Afifah, D. (2023). Storyline Approach in English Learning with Circular Communication Models for Student's Reading Comprehension Mastery Muhammadiyah University of Jakarta.
- Befu, H. (2001). Hegemony of Homogeneity: An Anthropological Analysis of Nihonjinron. Trans Pacific Press.
- Byram, M. (1997). Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Multilingual Matters.
- Mochizuki, T., & Hu, G. (2017). The Storyline approach in language education: A case study of Japanese language learning. The Journal of Asia TEFL, 14 (4), 743-759.
- Richards, J. C. (2008). Teaching listening and speaking: From theory to practice. Cambridge University Press.
- Samovar, L. A., & McDaniel, E. R., (2013). Intercultural communication: A reader. Wadsworth Cengage Learning.
- The Japan Foundation. (2014). 国際交流基金 日本語教授法シリーズ 11 日本事情・日本文化を教える. 三美印刷株式会社.